

تحلیل کمی مقاله‌های مرمت در نشریه‌های ترویجی - تخصصی کشور از ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰

فرهنگ مظفر* فریال احمدی** علی اسدپور***

چکیده

۱۱۷

نشریه‌های تخصصی و ترویجی بنا بر خوانندگان متعدد خود، از این توانایی برخوردارند که بستر مناسبی را برای افزایش دانسته‌های علمی و یافته‌های تجربی در حوزه مرمت بناها و بافت‌های تاریخی فراهم آورند. از این روی، بررسی این نشریات از جهت محتوا و تعداد مقالات چاپ شده در آنها می‌تواند تصویری آشکار از این حوزه را به مخاطبان، متولیان نشر و پژوهشگران نشان دهد.

در این نوشتار، تلاش بر آن بوده تا مقالات منتشر شده در ۹ نشریه ترویجی-تخصصی "مرمت، معماری و شهرسازی" که یکی از نشریات پر شمارگان کشور است، در بازه زمانی ده ساله (۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰) بررسی شوند. روش تحقیق در این پژوهش، آماری-تحلیلی در بستری پیمایشی است. برای تحکیم نتایج پژوهش نیز از ثبت نظرات متخصصان با تکمیل پرسش‌نامه استفاده شده است.

مقالات منتشر شده در سه زیرگروه: ۱. مبانی نظری مرمت، ۲. تجربیات مرمت و ۳. معرفی آثار واجد ارزش مرمتی در ایران و سایر نقاط جهان بخش‌بندی شده‌اند. ضمن اینکه کلیه مقالات در دو حوزه: مقالات تألیفی و ترجمه‌ای نیز طبقه‌بندی گردیده‌اند.

نتایج به دست آمده از این پژوهش، نشان‌دهنده سهم بسیار اندک (۱۰/۰۳٪) مباحث مرمت در نشریه‌های مورد بررسی است. همچنین، بیشتر مقالات (۵۶/۰۹٪) به حوزه مباحث نظری مرمت اختصاص داشته‌اند. معرفی تجارب مرمت و آثار واجد ارزش در ایران (۳۸/۴۱٪) و جهان (۵/۵٪) به ترتیب در جایگاه‌های بعدی بودند. افزون بر این‌ها، مقالات تألیفی رشد فراوانی را در برابر سیر نزولی مقالات ترجمه‌ای در ده سال اخیر داشته‌اند.

با این حال بررسی روند کنونی، امکان پیش‌بینی مشخصی از وضعیت مباحث مرمت در نشریات را فراهم نمی‌آورد. البته، حرکت روبه‌رشد مقالات مرتبط با حوزه مباحث نظری، در آینده هم می‌تواند، نشان دهد که مقالات مبانی نظری مرمت در صدر تعداد مقالات منتشر شده در زمینه مرمت قرار داشته باشد. راه‌اندازی نشریات الکترونیکی و ترغیب بخش خصوصی به انتشار نشریات ادواری، بخشی از پیشنهاد‌های نگارندگان این نوشتار است که متخصصان این امر نیز اجرای آن را تأیید کرده‌اند.

کلیدواژگان: نشریه‌های ترویجی، تحلیل آماری، مرمت، محتوای موضوعی، ماهیت مقاله‌ها.

* دانشیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان.

** دانشجوی دکتری رشته معماری دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران (نویسنده مسئول).

ferial.ahmadi@modares.ac.ir

*** دانشجوی دکتری رشته معماری دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران.

مقدمه

با اینکه در یک‌صد سال اخیر برای حفظ و نگهداری از آثار تاریخی و فرهنگی ایران بسیار تلاش شده لیکن سهم پژوهش‌های منتشر شده به‌ویژه در چند دهه گذشته شایسته به‌نظر نمی‌رسد. با نگاهی کوتاه بر عنوان‌های نشریه‌ها تخصصی حوزه مرمت می‌توان به کم‌بودن تعداد آنها پی‌برد. همچنین، بررسی دوره‌های چاپ و استمرار چاپ این نشریه‌ها، خود گواهی بر نابسامانی نشر در این حوزه است. برای نمونه، فصل‌نامه "اثر" که نخستین شماره آن سال ۱۳۵۹ منتشر شده است، در برخی شماره‌ها (۳۳ و ۳۴، ۳۶ و ۳۷، ۴۰ و ۴۱)، به‌صورت دوفصل‌نامه چاپ گردیده و یا در فرایند عرضه به جامعه علمی و حرفه‌ای کشور تأخیر قابل توجهی داشته است. با این‌همه، اثر تنها فصل‌نامه تخصصی حوزه مرمت و باستان‌شناسی کشور به‌شمار می‌رود که موفق به دریافت درجه علمی - ترویجی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری شده است.

دوفصل‌نامه "مرمت و پژوهش" هم نخستین بار سال ۱۳۸۵ منتشر شد اما اکنون، نشان‌چندانی از آن دیده نمی‌شود. نشریه‌های داخلی‌تر مانند "نامه پژوهشگاه میراث فرهنگی" نیز به‌سبب روی آوردن به حوزه‌های هفت‌گانه پژوهشگاه (زبان‌شناسی، مردم‌شناسی، باستان‌شناسی، بناها و بافت‌های تاریخی، هنرهای سنتی، گردشگری و حفاظت و مرمت) توجهی کافی و صرفاً تخصصی به موضوع مرمت ندارند. این درحالی است که ایران، یکی از غنی‌ترین سرزمین‌های جهان در برخورداری از آثار و بناهای تاریخی است. این کشور به‌دلیل گونه‌گونی اقلیمی، غنای فرهنگی و پیشینه تاریخی کهن و طبیعی و به‌لحاظ کمی و کیفی دارای آثار ارزشمند فرهنگی و تاریخی برجای مانده از گذشته است (شایسته‌فر، ۱۳۸۸: ۴۰). در کل، «میراث طبیعی و فرهنگی در گسترده‌ترین سطح ممکن، به همه مردم تعلق دارد. براین‌اساس مناظر، مکان‌های تاریخی، محوطه‌ها و محیط‌های ساخت دست بشر، همچنین تنوع موجودات زنده، مجموعه‌ها، اقدامات فرهنگی بشر، چه آنهایی که در گذشته انجام داده است و چه آنهایی که تا امروز هم ادامه دارند، دانش و تجارب زنده، همه جزو میراث به‌شمار می‌روند» (ایکوموس، ۱۹۹۹ به نقل از چراغی، ۱۳۸۹: ۱).

باتوجه به اینکه در تعریف مرمت چنین آمده: «به‌طور کلی به‌معنای مداخله است که امکان باز یافت عملکرد محصولات انسانی را فراهم می‌آورد و لحظه روش‌مندی است که اثر هنری در آن لحظه، در وجود فیزیکی خود و در طبیعت زیباشناختی و تاریخی‌اش، از نظر انتقال به آینده مورد

تشخیص قرار می‌گیرد» (برندی، ۱۳۸۸: ۳۹-۳۷) و از سوی دیگر مرمت را باید «کاری آئینی و مستمر دانست که نمی‌توان آن را در یک‌زمان مشخص و به‌صورت مقطعی آن هم به‌شکل مسکن اعمال کرد» (حبیبی و مقصودی، ۱۳۸۶: ۱۸)، پرسش‌هایی به‌قرار زیر پیش می‌آید:

- چرا حوزه نشر، در چاپ دستاوردهای مرمتی به‌اندازه کافی توانمند نیست.
- بنابر ماهیت مستمر و لزوم پویایی‌ای که در امر مرمت دیده می‌شود، وضعیت کمی و کیفی مقالات علمی منتشر شده در این حوزه چگونه است.
- مقاله‌ها برای چاپ چه سیری را طی می‌کنند.
- آیا می‌توان برای خط‌مشی کنونی مقاله‌ها به‌ویژه در دهه گذشته، الگوی قابل قبولی جهت ترسیم و پیش‌بینی آینده به‌دست آورد.

با بررسی محتوا و سهم مباحث مرمتی در نشریات تخصصی مرمت، معماری و شهرسازی می‌توان اهمیت این موضوعات را برای حوزه نشر، پژوهشگران و خوانندگان آنها روشن‌تر ساخت. تاکنون، هیچ نوشته‌ای سهم مباحث مرمتی را در نشریه‌های حوزه تخصصی و ترویجی کشور بررسی نکرده است. هدف از انجام این پژوهش، تحلیل سمت‌وسوهای گذشته و پیش‌بینی جهت‌گیری‌های احتمالی پیش‌روی در نشریه‌های تخصصی کشور در آینده است. نتایج به‌دست‌آمده از این بررسی، می‌تواند در حوزه تصمیم‌سازی آموزشی و دانشگاهی و یا تعریف جایگاه بهتر مباحث مرمتی در نشریه‌های تخصصی سودمند باشد. ضمن این‌که، چنین نتایجی قابلیت این را دارند که گرایش‌های نشریه‌های مورد بررسی را به‌عنوان نمایندگان حوزه نشر، تشریح و نقاط ضعف و قوت آنها را شناسایی کنند.

روش و فرایند تحقیق

روش تحقیق، پیمایشی در بستری توصیفی - تحلیلی است که برای گردآوری اطلاعات از مطالعات کتابخانه‌ای در چارچوب استفاده از اسناد کتابخانه‌ای و منابع اینترنتی بهره‌گیری شده است. از این رهگذر، محتوا و سهم مقاله‌های منتشر شده در زمینه مرمت بافت و بنا در ۱۰ سال اخیر در نشریات پر شمارگان غیر علمی - پژوهشی کشور مشخص گردید. همراه این روش، در مرحله نهایی برای ثبت نظرات متخصصان مرمت و دانشجویان این رشته از تنظیم پرسش‌نامه نیز بهره‌گرفته شد. از آنجاکه در ده سال اخیر (۱۳۸۰-۱۳۹۰) هیچ نشریه علمی - پژوهشی به‌طور تخصصی درباره موضوع

که در بخش مربوط به فرایند کار و نتایج حاصل از آن، اشاره خواهد شد. نتایج این بخش نیز به صورت نمودارهایی با استفاده از نرم افزار (Excel)، ارائه شده است.

پیشینه تحقیق

سال (۱۳۸۴)/ارشاد و همکارانش به انتشار مقاله‌ای تحت عنوان "تحلیل اسناد داوری مقاله‌های مجله جامعه‌شناسی ایران" مبادرت ورزیدند. نگارندگان این مقاله ضمن بررسی اسناد داوری مقالات رسیده به مجله جامعه‌شناسی ایران کوشیده‌اند عمده‌ترین اشکالات وارده بر مقالات را از دیدگاه داوران مجله شناسایی و دسته‌بندی نموده و در تحلیل‌های نهایی ارائه کنند. در همین سال ناصر ولایی و همکارانش، تحقیق دیگری را با عنوان "بررسی کمی و کیفی مقالات مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مازندران" به چاپ رساندند. نتایج به دست آمده از پژوهش آنان، بیانگر این است که سیر تکاملی مقالات چاپ شده به لحاظ تعداد و کیفیت پژوهش‌های انجام شده در مقالات اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی مازندران و سایر دانشگاه‌ها محسوس است یک سال پس از آن، سال (۱۳۸۵)، محمدعلی زکی مقاله‌ای با عنوان "بررسی تحلیل محتوای گرایش‌های پژوهشی در مجلات علمی تخصصی مدیریت" منتشر کرد. وی در این مقاله، اطلاعات مربوط به ۲۸۶۸ فهرست مقالات چهار مجله علمی-تخصصی مدیریتی را که طی سال‌های (۲۰۰۱-۱۹۸۱) چاپ شده بودند، گردآوری کرد. در پژوهشی دیگر محمدحسین دیانی و شهلا شیردل (۱۳۷۹)، چکیده فارسی مقاله‌های مجله‌های علمی-پژوهشی حوزه علوم انسانی را با استاندارد ایزو ۲۱۴ بررسی و مقایسه کردند. در پژوهش آنان تلاش بر آن بوده تا با روش تحقیق پیمایشی به بررسی وضعیت و شرایط تعدادی از چکیده‌های فارسی مقاله‌های مجله‌های علمی-تمام‌نمای حوزه علوم انسانی براساس معیارهای ذکر شده در استاندارد ایزو ۲۱۴ پرداخته شود. سال (۱۳۸۷) تحقیقی با مضمون ارزیابی کمی و کیفی نشریه هنرهای زیبا به دست بمانیان و همکارانش به چاپ رسید. هدف نگارندگان آن ارائه نمایی کلی از روند حاکم بر شمارگان منتشر شده مجله از اولین شماره آن در بهار ۱۳۷۶ تا شماره ۳۳ آن در بهار ۱۳۸۷ همراه پرداختن به کم و کیف جزئی آن در ۹ پارامتر بود. باین حال، هنوز پژوهشی درباره نشریات حوزه مرمت بناها و بافت‌های تاریخی و فرهنگی در کشور نگاشته نشده است.

مرمت بناها و بافت‌های فرهنگی و تاریخی نبوده و بی‌توجهی در انتشار پژوهش‌های مرمتی آشکار است، بررسی نشریه‌های تخصصی-ترویجی امری ضروری است. ازین رو، بررسی نشریه‌های علمی-پژوهشی‌ای همچون "صفه"، "هنرهای زیبا"، نگره و مانند آنها بیرون از دایره ارزیابی این پژوهش هستند. دلیل دیگر حذف نشریه‌های علمی-پژوهشی، اهداف خاص هر نشریه است که عمدتاً در حوزه‌های غیرمرمتی تعریف شده‌اند. همچنین، نظر به اینکه «تعداد و کیفیت مقاله‌های منتشر شده در مجلات علمی-پژوهشی از شاخص‌های ارزیابی و برون داد» (ولایی و همکاران، ۱۳۸۵: ۱۳۳) دانشگاه‌ها و مراکز علمی هستند؛ مسئولین این نشریه‌ها، تمایل کمتری به چاپ مقاله‌های حاصل از فعالیت‌های حرفه‌ای و اجرایی و یا انتشار دیدگاه‌های مختلف صاحب‌نظران در حوزه مرمت نشان می‌دهند.

پژوهش حاضر در سه مرحله؛ تعیین، تبیین و تدقیق انجام شده است. در مرحله تعیین، تمامی اطلاعات موجود درباره تحقیق جمع‌آوری و برداشت شده است. بدین منظور، نخست برای شناخت رویکردهای نظری در زمینه مورد نظر، منابع و اسناد کتابخانه‌ای و اینترنتی درباره مرمت بافت و بنا بررسی شد. سپس، ۹ نشریه غیرعلمی-پژوهشی که با موضوع معماری و شهرسازی در پایگاه بانک اطلاعات نشریه‌های کشور نمایه شده با دو شرط برگزیده شدند؛ داشتن بالاترین رقم شمارگان و آشنایی نسبی دانشجویان با این نشریه‌ها. نشریه‌های برگزیده شامل "اثر"، "مرمت و پژوهش"، "معماری و ساختمان"، "معماری و شهرسازی"، "معمار"، "آبادی"، "منظر"، "معماری محوطه" و "معماری ایران" است. از میان ۹ نشریه انتخابی، یک مورد ماهنامه منظر، یک مورد دو ماهنامه معمار و دو فصل‌نامه مرمت و پژوهش و بقیه فصل‌نامه است.

در مرحله تبیین، نخست اطلاعات جمع‌آوری شده از مبانی نظری تحقیق، تفسیر و پردازش شد. سپس، تمامی مقاله‌های چاپ شده در زمینه مرمت بافت و بنا براساس پارامترهای ارزیابی، دسته‌بندی شدند. در مرحله نهایی، مرحله تدقیق، همه اطلاعات به دست آمده از مقاله‌های منتشر شده در دسته‌های یاد شده در بازه زمانی ۱۰ سال اخیر (از ابتدای سال ۱۳۸۰ تا پایان ۱۳۸۹) با استفاده از نرم افزار (Excel) در قالب نمودارها و جدول‌ها پردازش و تفسیر شدند. برای ثبت نظرات دانشجویان و استادان رشته مرمت درباره نتایج به دست آمده از مرحله پیشین، پرسش‌نامه‌ای حاوی ۸ سؤال سه گزینه‌ای طراحی گردید و بین ۴۲ نفر توزیع شد

تعریف پارامترهای مورد ارزیابی

در پژوهش حاضر، مقاله‌ها در ۲ حوزه که شرح آنها در زیر می‌آید، بررسی شده‌اند.

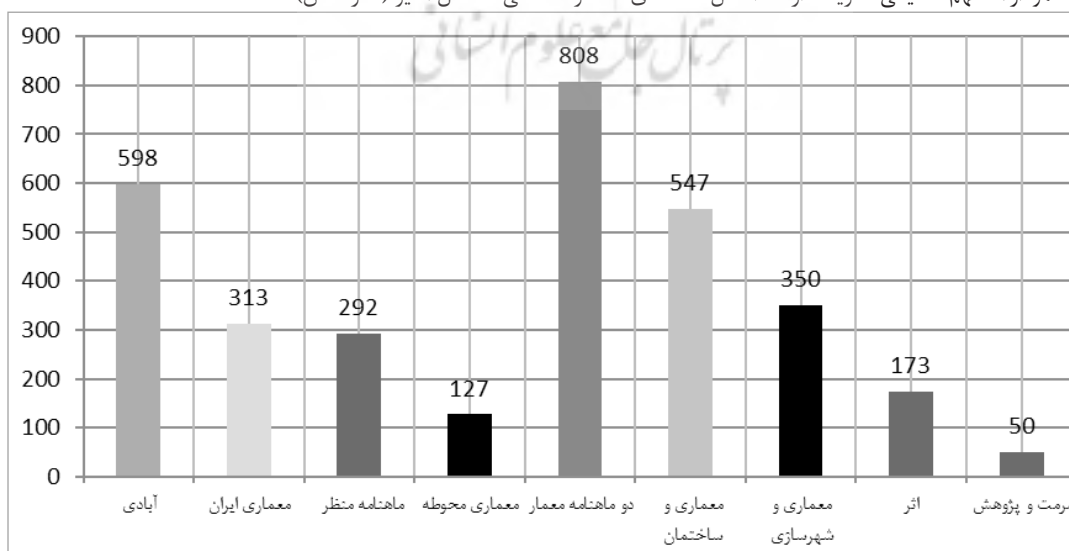
الف-محتوای موضوعی مقالات

منظور از محتوای موضوعی مقاله‌ها، دسته‌بندی آنها از نظر توجه به حوزه‌های نظری و یا ارائه تجارب عملی مرمتی است. از این رو، مقاله‌ها به سه دسته؛ ۱. مبانی نظری، ۲. تجارب مرمتی و معرفی آثار تاریخی واجد ارزش مرمت در ایران و ۳. تجارب مرمتی و معرفی آثار تاریخی واجد ارزش مرمت در سایر کشورها تقسیم‌بندی شده‌اند. هر مقاله متناسب با کلیدواژگان اصلی و رویکرد کلی بیان شده در چکیده آن، در گروه‌های بالا جای گرفته‌است. مقاله‌هایی که به رویکردها و مبانی نظری، تاریخ و سیر تحول روش‌های مرمت بافت و بنا، اشاره داشته‌اند، در زیرگروه مبانی نظری قرار گرفتند. تمامی مقاله‌هایی که پروژه‌های انجام گرفته و یا آثار تاریخی مهم و ارزشمند نیازمند مرمت بافت و بنا در ایران و سایر کشورها در آنها قیاس و مطالعه شده؛ به ترتیب در زیرگروه تجارب مرمتی در ایران و تجارب مرمتی در سایر کشورها جای گرفتند.

ب-ماهیت مقاله‌ها

ویژگی تألیفی یا ترجمه‌ای، معرف ماهیت مقاله است. مقاله‌هایی که حاصل پژوهش نویسندگان داخلی است؛ در زیرگروه مقاله‌های تألیفی و نوشته‌هایی که از ترجمه مقاله‌های غیرفارسی منتشر شده باشند، در زیرگروه مقاله‌های ترجمه‌ای جای دارند. ویژگی تألیفی یا ترجمه‌ای برای هر یک از سه زیرگروه محتوای مقاله‌ها، لحاظ شده‌است.

نمودار ۱. سهم تفکیکی نشریه‌ها از تعداد کل مقاله‌های منتشر شده طی ده سال اخیر (نگارندگان)

(نگارندگان)

داده‌ها و یافته‌ها

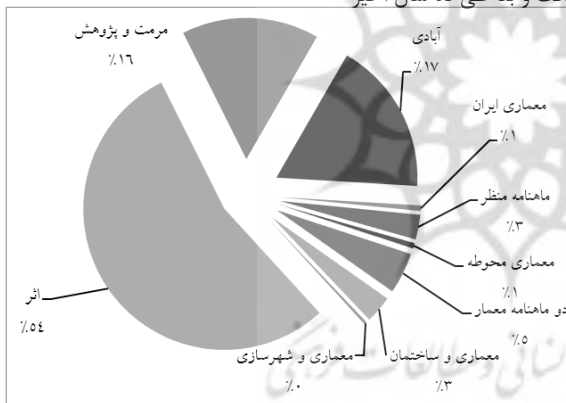
نتایج به دست آمده از تحلیل داده‌های آماری، نشان دهنده سهم بسیار اندک مقاله‌های منتشر شده (۰/۰۳٪) درباره مرمت بافت و بنا در بازه زمانی ۱۰ سال اخیر است. تحلیل‌های انجام شده در ۹ نشریه (آبادی، معمار، معماری و ساختمان، معماری ایران، معماری و شهرسازی، منظر، معماری محوطه، اثر و مرمت و پژوهش) نشان می‌دهد که از ابتدای سال ۱۳۸۰ تا انتهای سال ۱۳۸۹، تعداد ۳۲۶۸ مقاله در زمینه‌های گوناگون معماری، شهرسازی، مرمت و معماری منظر چاپ شده‌است.

(نمودار ۱)، نشانگر سهم جداگانه هر یک از نشریه‌ها بین تمام مقاله‌های منتشر شده در بازه زمانی مورد نظر این پژوهش است. آمارها، بیانگر این است که ۵۴٪ از کل مقاله‌های منتشر شده در زمینه مرمت در فصل نامه اثر انتشار یافته‌است. فصل نامه آبادی، دو ماهنامه معمار و فصل نامه معماری و ساختمان، هر یک با ۱۷٪، ۱۶٪ و ۵٪ به ترتیب در جایگاه‌های بعدی قرار گرفتند.

از میان تمامی مقاله‌های انتشار یافته در این محدوده زمانی، ۳۲۸ مقاله با موضوع مرمت بافت و بنا (۲ مقاله در فصل نامه معماری ایران، ۹ مقاله در ماهنامه منظر، ۵۶ مقاله در فصل نامه آبادی، ۱۵ مقاله در دو ماهنامه معمار، ۱۰ مقاله در فصل نامه معماری و ساختمان، ۱ مقاله در فصل نامه معماری و شهرسازی و ۲ مقاله در فصل نامه معماری محوطه، ۱۷۳ مقاله در فصل نامه اثر و ۶۰ مقاله در دو فصل نامه مرمت و پژوهش) چاپ شده که معادل ۹/۷۶٪ درصد از کل مقاله‌های منتشر شده را به خود اختصاص داده‌اند (نمودار ۲).

در ایران و سایر کشورها بخش بندی شده‌اند که محدوده هریک در بخش پارامترهای ارزیابی، به‌طور کامل تشریح شده‌است. در بازه زمانی ۱۰ سال اخیر، به‌طور کلی ۵۶/۰۹٪ از کل مقاله‌های منتشرشده در زمینه مرمت بافت و بنا در زیرگروه مبانی نظری مرمت، ۳۸/۴۱٪ در زیرگروه تجارب مرمتی در ایران و ۵/۵٪ آنها در زیرگروه تجارب مرمتی در سایر کشورها جای داشته‌اند. نتایج به‌دست آمده از دسته‌بندی بالا بیانگر آن است که به‌طور کلی ۱۸۴ مقاله از ۳۲۸ مقاله‌های منتشرشده، در باب مبانی نظری مرمت بوده‌است. این در حالی است که ۱۲۶ مقاله موضوع تجارب مرمتی و معرفی آثار تاریخی واجد ارزش مرمتی در ایران و ۱۸ مقاله هم موضوع تجارب مرمتی و معرفی آثار تاریخی واجد ارزش مرمتی در سایر کشورها را تدقیق و بررسی کرده‌است (جدول ۱). لازم به یادآوری است که از ۱۸۴ مقاله منتشرشده در زمینه مبانی نظری مرمت بافت و بنا، ۱ مقاله سال ۱۳۸۰ در

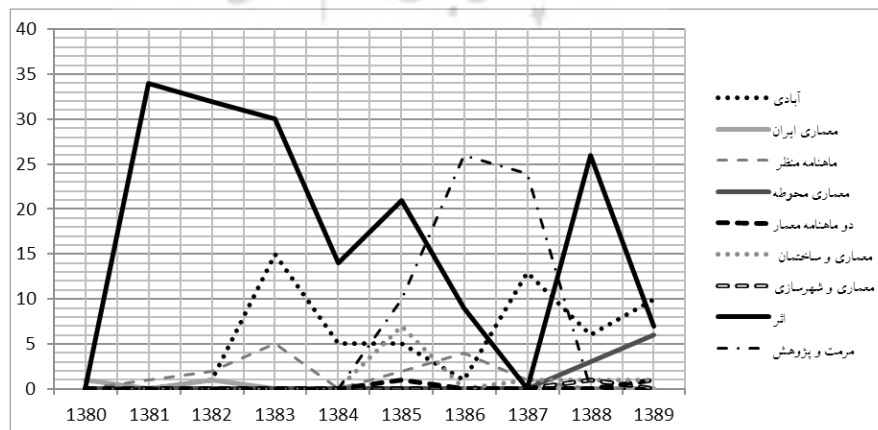
نمودار ۲. سهم تفکیکی نشریه‌ها از مقاله‌های منتشرشده با موضوع مرمت بافت و بنا طی ده سال اخیر

(نگارندگان)

از ۳۲۸ مقاله چاپ شده در ۱۰ سال اخیر، ۱ مقاله سال ۱۳۸۰ در فصل‌نامه معماری ایران، ۳۵ مقاله سال ۱۳۸۱ (۱ مقاله در دوماه‌نامه معمار و ۳۴ مقاله در فصل‌نامه اثر)، ۳۶ مقاله سال ۱۳۸۲ (۳۲ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۱ مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۱ مقاله در فصل‌نامه معماری ایران و ۲ مقاله در دوماه‌نامه معمار)، ۵۰ مقاله سال ۱۳۸۳ (۳۰ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۱۵ مقاله در فصل‌نامه آبادی و ۵ مقاله در دوماه‌نامه معمار)، ۱۹ مقاله سال ۱۳۸۴ (۱۴ مقاله در فصل‌نامه اثر و ۵ مقاله در فصل‌نامه آبادی)، ۴۶ مقاله سال ۱۳۸۵ (۲۱ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۱۰ مقاله در دو فصل‌نامه مرمت و پژوهش، ۵ مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۲ مقاله در دوماه‌نامه معمار، ۱ مقاله در فصل‌نامه معماری محوطه و ۷ مقاله در فصل‌نامه معماری و ساختمان)، ۴۰ مقاله سال ۱۳۸۶ (۹ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۲۶ مقاله در دو فصل‌نامه مرمت و پژوهش، ۱ مقاله در فصل‌نامه آبادی و ۴ مقاله در دوماه‌نامه معمار)، ۳۹ مقاله سال ۱۳۸۷ (۲۴ مقاله در دو فصل‌نامه مرمت و پژوهش، ۱۳ مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۱ مقاله در دوماه‌نامه معمار و ۱ مقاله در فصل‌نامه معماری و ساختمان)، ۳۷ مقاله سال ۱۳۸۸ (۲۶ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۶ مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۳ مقاله در ماه‌نامه منظر، ۱ مقاله در فصل‌نامه معماری و ساختمان و ۱ مقاله در فصل‌نامه معماری و شهرسازی) و ۲۵ مقاله سال ۱۳۸۹ (۱۰ مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۷ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۶ مقاله در ماه‌نامه منظر، ۱ مقاله در فصل‌نامه معماری محوطه و ۱ مقاله در فصل‌نامه معماری و ساختمان) منتشرشده‌است (نمودار ۳). برای تعیین گرایش مقاله‌های چاپ شده با موضوع مرمت بافت و بنا، تمامی مقاله‌های منتشرشده در ۳ زیرگروه؛ مبانی نظری مرمت، تجارب مرمتی و آثار تاریخی واجد ارزش مرمتی

نمودار ۳. سهم تفکیکی نشریه‌ها از مقاله‌های منتشرشده در زمینه مرمت بافت و بنا، به تفکیک سال

(نگارندگان)

زبانی مشترک برای مرمت و حفاظت شهری در ایران" چاپ شده در دوفصل‌نامه آبادی اشاره نمود (نمودار ۴).

همچنین، از ۱۲۶ مقاله منتشر شده در معرفی و بررسی تجارب مرمتی و آثار تاریخی ایران؛ ۱۹ مقاله سال ۱۳۸۱ (۱) مقاله در دومه‌نامه معمار و ۱۸ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۱۵ مقاله سال ۱۳۸۲ (۱) مقاله در دومه‌نامه معمار و ۱۴ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۲۷ مقاله سال ۱۳۸۳ (۶) مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۳ مقاله در دومه‌نامه معمار و ۱۸ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۹ مقاله سال ۱۳۸۴ (۲) مقاله در فصل‌نامه آبادی و ۷ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۱۸ مقاله سال ۱۳۸۵ (۱) مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۲ مقاله در فصل‌نامه معمار و ۱۴ مقاله در دومه‌نامه معمار و ۱۴ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۱۰ مقاله سال ۱۳۸۶ (۳) مقاله در دومه‌نامه معمار، ۱ مقاله در دوفصل‌نامه مرمت و پژوهش و ۶ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۴ مقاله سال ۱۳۸۷ (۲) مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۱ مقاله در فصل‌نامه معمار و ۱۳ مقاله سال ۱۳۸۸ (۱) مقاله در ماه‌نامه منظر، ۱ مقاله در فصل‌نامه معمار و شهرسازی، ۱ مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۱ مقاله در فصل‌نامه معمار و ۹ مقاله در فصل‌نامه اثر و ۱۱ مقاله سال ۱۳۸۹ (۳) مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۱ مقاله در فصل‌نامه معمار و ۵ مقاله در فصل‌نامه اثر و ۲ مقاله در ماه‌نامه منظر) به چاپ رسیده‌اند. برای نمونه، می‌توان به معرفی مقاله «سه پناهگاه سنگی دره خرگوشناو الشتر لرستان» و یا «دومین نقش برجسته ساسانی در دارابگرد فارس» فصل‌نامه اثر، مقاله «طرح

فصل‌نامه معماري ايران، ۱۵ مقاله سال ۱۳۸۱ در فصل‌نامه اثر، ۱۹ مقاله سال ۱۳۸۲ (۱) مقاله در فصل‌نامه معماري ايران و ۱۸ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۲۰ مقاله سال ۱۳۸۳ (۹) مقاله در فصل‌نامه آبادی و ۱ مقاله در دومه‌نامه معمار و ۱۰ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۸ مقاله سال ۱۳۸۴ (۱) مقاله در فصل‌نامه آبادی و ۷ مقاله در فصل‌نامه اثر، ۲۶ مقاله سال ۱۳۸۵ (۴) مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۴ مقاله در فصل‌نامه معماري و ساختمان، ۱ مقاله در دومه‌نامه معمار و ۱ مقاله در فصل‌نامه معماري محوطه، ۷ مقاله در فصل‌نامه اثر و ۹ مقاله در دوفصل‌نامه مرمت و پژوهش، ۲۸ مقاله سال ۱۳۸۶ (۱) مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۳ مقاله در فصل‌نامه اثر و ۲۴ مقاله در دوفصل‌نامه مرمت و پژوهش (۳۲ مقاله سال ۱۳۸۷ (۱۰) مقاله در فصل‌نامه آبادی و ۲۲ مقاله در دوفصل‌نامه مرمت و پژوهش، ۲۳ مقاله سال ۱۳۸۸ (۲) مقاله در ماه‌نامه منظر، ۴ مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۱۷ مقاله در فصل‌نامه اثر) و ۱۲ مقاله سال ۱۳۸۹ (۳) مقاله در ماه‌نامه منظر، ۶ مقاله در فصل‌نامه آبادی، ۱ مقاله در فصل‌نامه معماري محوطه و ۲ مقاله در فصل‌نامه اثر، به چاپ رسیده‌است. از میان این مقاله‌ها می‌توان به مقاله‌هایی همچون "جایگاه علم و فن‌آوری‌های نوین در نگهداری و حفاظت از میراث فرهنگی" چاپ‌شده در دوفصل‌نامه مرمت و پژوهش، "توصیه‌هایی برای تحلیل، حفاظت و مرمت سازه‌های میراث معمارانه" چاپ‌شده در فصل‌نامه اثر، "مقدمه‌ای بر مدیریت پروژه‌های مرمت و بازسازی بناها و محوطه‌های تاریخی" چاپ‌شده در دومه‌نامه معمار و "بازآفرینی شهری: به‌سوی

جدول ۱. درصد تفکیک موضوعی مقاله‌های منتشر شده درباره مرمت بافت و بنا، به تفکیک سال

درصد کل	تجارب مرمتی و آثار تاریخی واجد ارزش مرمتی در سایر کشورها (%)			تجارب مرمتی و آثار تاریخی واجد ارزش مرمتی ایران (%)			مبانی نظری (%)			گونه‌بندی مقاله عنوان نشریه
	تاریخ	موضوع	تأثیر	تاریخ	موضوع	تأثیر	مجموع	موضوع	تأثیر	
۴,۵۴	۰,۹۰	۰,۳۰	۰,۶۰	۳,۰۴	۰,۰۰	۳,۰۴	۰,۶۰	۰,۰۰	۰,۶۰	معمار
۱۶,۷۳	۱,۵۱	۰,۶۰	۰,۹۱	۴,۵۶	۰,۳۰	۴,۲۶	۱۰,۶۶	۱,۵۲	۹,۱۴	آبادی
۰,۳۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۳۰	۰,۰۰	۰,۳۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	معماری و شهرسازی
۰,۶۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۶۰	۰,۰۰	۰,۶۰	معماری ایران
۳,۰۳	۰,۳۰	۰,۰۰	۰,۳۰	۱,۵۲	۰,۰۰	۱,۵۲	۱,۲۱	۰,۰۰	۱,۲۱	معماری و ساختمان
۰,۶۰	۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۶۰	۰,۰۰	۰,۶۰	معماری محوطه
۲,۷۳	۰,۳۰	۰,۰۰	۰,۳۰	۰,۹۱	۰,۰۰	۰,۹۱	۱,۵۲	۰,۰۰	۱,۵۲	منظر
۵۲,۷۳	۰,۹۱	۰,۰۰	۰,۹۱	۲۷,۷۴	۰,۰۰	۲۷,۷۴	۲۴,۰۸	۰,۳۰	۲۳,۷۸	اثر
۱۸,۷۴	۱,۶۸	۰,۳۰	۱,۳۸	۰,۳۰	۰,۰۰	۰,۳۰	۱۶,۷۶	۰,۰۰	۱۶,۷۶	مرمت و پژوهش
۱۰۰	۵,۶	۱,۲	۴,۴	۳۸,۳۷	۰,۳۰	۳۸,۰۷	۵۶,۰۳	۱,۸۲	۵۴,۲۱	جمع کل (%)

(نگارندگان)

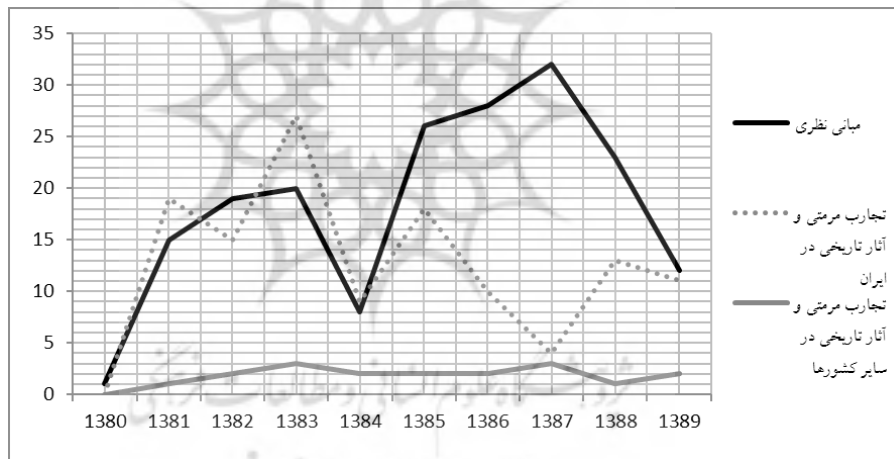
در این باره نیز، می‌توان از مقاله‌هایی همچون محراب چوبی منحصربه‌فرد مسجد اسکادر در تاجیکستان فصل‌نامه اثر، بازسازی ساختمان مجلس ملی آلمان (رایشتاگ)؛ بازخوانی اندیشه‌های به‌کاررفته در بازسازی رایشتاگ“ دوفصل‌نامه مرمت و پژوهش و مانند آنها یاد کرد (جدول ۱).

در پایان، باید اذعان داشت که در ۱۰ سال اخیر، از تمامی مقاله‌های چاپ‌شده در زمینه مرمت بافت و بنا، ۳۱۵ مقاله تألیفی و ۱۳ مقاله ترجمه‌ای بوده‌اند. از میان آنها، ۱ مقاله تألیفی سال ۱۳۸۰، ۳۴ مقاله تألیفی و ۱ مقاله ترجمه‌ای سال ۱۳۸۱، ۳۵ مقاله تألیفی و ۲ مقاله ترجمه‌ای سال ۱۳۸۲، ۴۶ مقاله تألیفی و ۴ مقاله ترجمه‌ای سال ۱۳۸۳، ۱۶ مقاله تألیفی و ۳ مقاله ترجمه‌ای سال ۱۳۸۴، ۴۵ مقاله تألیفی و ۱ مقاله ترجمه‌ای سال ۱۳۸۵، ۳۹ مقاله تألیفی و ۱ مقاله ترجمه‌ای سال ۱۳۸۶، ۳۸ مقاله تألیفی سال ۱۳۸۷، ۳۶ مقاله تألیفی و ۱ مقاله ترجمه‌ای سال ۱۳۸۸ و ۲۵ مقاله تألیفی سال ۱۳۸۹ چاپ‌شده‌اند (نمودار ۵).

توسعه و مرمت بقعه امامزاده هاشم» فصل‌نامه معماری و شهرسازی، مقاله «مرمت و احیای موزه رئیس علی دلواری» فصل‌نامه آبادی و مانند آنها اشاره نمود.

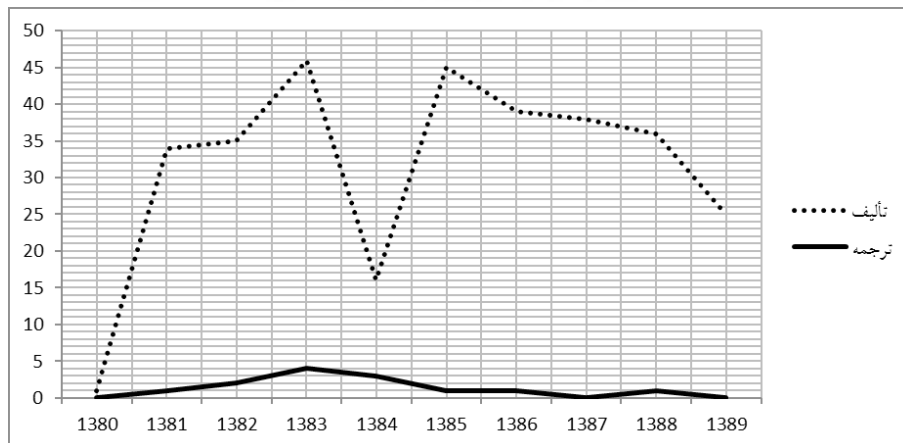
در نهایت، شایان یادآوری است که از ۱۸ مقاله منتشرشده درباره تجارب مرمتی در سایر کشورها؛ ۱ مقاله سال ۱۳۸۱ در فصل‌نامه اثر، ۲ مقاله سال ۱۳۸۲ (۱ مقاله در فصل‌نامه آبادی و ۱ مقاله در دوماه‌نامه معمار)، ۳ مقاله سال ۱۳۸۳ (۱ مقاله در دوماه‌نامه معمار و ۲ مقاله در فصل‌نامه اثر)، ۲ مقاله سال ۱۳۸۴ در فصل‌نامه آبادی، ۲ مقاله سال ۱۳۸۵ (۱ مقاله در فصل‌نامه معماری و ساختمان و ۱ مقاله در دوفصل‌نامه مرمت و پژوهش)، ۲ مقاله سال ۱۳۸۶ (۱ مقاله در دوماه‌نامه معمار و ۱ مقاله در دوفصل‌نامه مرمت و پژوهش)، ۳ مقاله سال ۱۳۸۷ (۱ مقاله در فصل‌نامه آبادی و ۲ مقاله در دوفصل‌نامه مرمت و پژوهش)، ۱ مقاله سال ۱۳۸۸ در فصل‌نامه آبادی و ۲ مقاله سال ۱۳۸۹ (۱ مقاله در فصل‌نامه آبادی و ۱ مقاله در ماه‌نامه منظر) منتشرشده است.

نمودار ۴. تعداد مقاله‌های چاپ‌شده در زمینه‌های مختلف مرمت، به تفکیک سال

(نگارندگان)

نمودار ۵. تعداد مقاله‌های تألیفی و ترجمه‌ای چاپ‌شده در نشریه‌ها، به تفکیک سال

(نگارندگان)

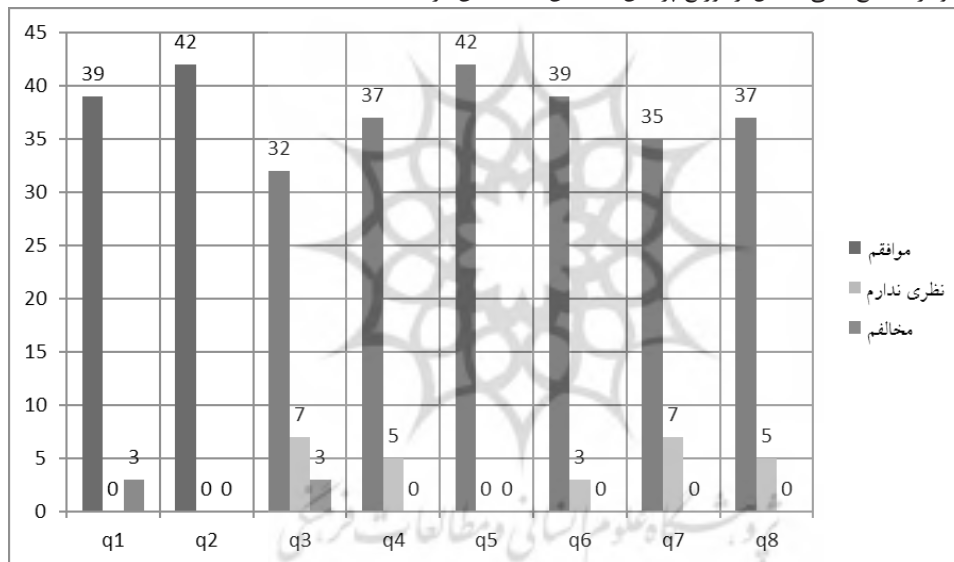
بحث و تحلیل یافته‌ها

بررسی مضمون این مقاله‌ها در ۱۰ سال اخیر در نشریه‌های مورد مطالعه نشان‌دهنده سهم بیشتر مباحث نظری در حوزه مرمت نسبت به سایر مباحث است (۵۶/۰۹٪). باینکه نوسانات متعددی در این بازه بوده، در کل رشدی صعودی داشته و از یک مقاله سال ۱۳۸۰ به ۱۲ مقاله سال ۱۳۹۰ رسیده‌است. هرچند مباحث مرتبط با تجربیات مرمتی و معرفی آثار تاریخی واجد ارزش مرمتی در ایران (۳۸/۴۱٪) در رتبه دوم تعداد مقاله‌های منتشرشده قرار دارد، رشد این دسته از مقاله‌ها به اندازه کافی نبوده و قابل توجه نیست. چراکه، در این زمینه، تعداد مقاله‌های سیر نزولی داشته و از ۱۹ مقاله سال ۱۳۸۱ به ۱۱ مقاله سال ۱۳۸۹ کاهش یافته‌است. نکته جالب توجه، رشد فراوان مقاله‌های تألیفی در برابر رشد

نزولی مقاله‌های ترجمه‌ای است که این خود موضع بسیار مثبت و مهمی به‌شمار می‌رود.

برای ثبت نظرات متخصصان حوزه مرمت درباره برخی از نتایج آشکار و قابل استنباط این بخش پژوهش، پرسش‌نامه‌ای بسته‌ای، حاوی ۸ سؤال تنظیم و بین ۴۲ نفر از آنان به صورت اینترنتی (ایمیل) توزیع گشت. براین اساس، ۱۶ نفر از پرسش‌شوندگان زن و ۲۶ نفر هم مرد بودند (جدول ۲). میانگین سنی آنان ۲۸/۵۵ سال بود که ۸۰٪ دانش‌آموخته و یا دانشجوی کارشناسی ارشد مرمت و ۲۰٪ نیز دانش‌آموخته و یا دانشجوی دکتری مرمت بودند. از این میان، ۲ نفر استاد دانشگاه، ۱ نفر کارمند میراث فرهنگی و ۳۹ نفر دانشجوی بودند. نتایج حاصل از پاسخ به پرسش‌ها در (نمودار ۶) آورده شده‌است.

نمودار ۶. نتایج کمی حاصل از توزیع پرسش‌نامه میان متخصصان مرمت

(نگارندگان)

جدول ۲. پرسش‌های مطرح‌شده از سوی متخصصان حوزه مرمت

شماره	پرسش
q1	در سال‌های اخیر، پژوهشگران توجه کافی به نشر مقاله‌ها در زمینه مرمت بافت و بنا نداشته‌اند.
q2	نتایج حاصل از بازنده‌سازی و مرمت بناهای تاریخی کشور، به‌گونه دقیق و مستمر منتشر نمی‌شوند.
q3	مقاله‌های بین‌رشته‌ای مرمت در مجلات تخصصی - ترویجی مرمت چاپ نمی‌شوند بلکه، بیشتر در نشریات میان‌رشته‌ای یا معماری منتشر می‌شوند.
q4	یافته‌ها و نتایج حاصل از پژوهش پژوهشگران خارجی، کمتر به‌صورت مقاله‌های ترجمه‌ای در اختیار محققان قرار می‌گیرند.
q5	بیشتر مقاله‌های منتشرشده، نتیجه تحقیقات نظری دانشگاهیان است.
q6	به مقاله‌های مستخرج از کارمیدانی و تجربی در نشریات تخصصی مرمت کمتر توجه می‌شود.
q7	بخش خصوصی رغبت چندانی به چاپ نشریات در حوزه مرمت ندارد.
q8	نشریه‌های الکترونیکی مانند سایر کشورها می‌توانند جایگزین مناسبی برای نشریات چاپی حوزه مرمت باشند.

(نگارندگان)

کشور، به گونه‌ای دقیق و مستمر چاپ نمی‌شوند. همچنین، آنان بیشتر مقالات منتشر شده را حاصل تحقیقات نظری دانشگاهیان می‌دانند. پرسش‌های (۹۷ و ۹۸) دربردارنده برخی از حدس‌ها و پیشنهادهای نگارندگان است که به ترتیب ۸۳/۳٪ و ۸۸/۰۹٪ درصد از رأی موافق متخصصان این حوزه را دربرداشته‌است.

آن گونه که از نمودار برمی‌آید؛ درصد بالایی از متخصصان با نتایج آماری به دست آمده از بررسی نشریه‌های اشاره شده موافق هستند. برخی از آنها هم پیشنهادها مطرح شده از سوی نگارندگان را مناسب می‌دانند. تمامی پرسش‌شوندگان بر این باور بودند که نتایج حاصل از بازنده‌سازی و مرمت بناهای تاریخی

نتیجه‌گیری

بررسی‌های به دست آمده از این پژوهش، نشانگر آن است که سهم مرمت بنا و بافت‌های تاریخی در ۹ نشریه مورد بررسی، که از نشریه‌های پر شمارگان تخصصی و ترویجی کشور است، بسیار اندک (معادل ۱۰/۰۳٪ از کل مقالات) است. این موضوع، بیانگر بی‌توجهی پژوهشگران به نشر یافته‌های حوزه مرمت بافت و بنا در کشور است. در حالی که، شایسته است کشور ایران با پیشینه تاریخی کهن و آثار تاریخی - فرهنگی ارزشمندی که دارد، مدیران و مسئولان در این زمینه به آن توجه بیشتری داشته باشند. همچنین، با شناساندن ارزش‌های ویژه و منحصر به فرد بافت‌ها و آثار تاریخی آن از طریق نشر مقاله‌هایی درباره معرفی و ارائه بنیان‌های نظری در باب چگونگی مداخله و توسعه در محوطه‌های با ارزش تاریخی، می‌توان گام‌های بلندی را در حراست و حفاظت از هویت و فرهنگ ایرانی - اسلامی برداشت.

بیشتر مقاله‌های منتشر شده (۵۶/۰۹٪)، مربوط به حوزه مباحث نظری مرمت بوده‌اند. مقاله‌هایی با موضوع معرفی تجارب مرمت و آثار واجد ارزش در ایران (۳۸/۴۱٪) و جهان (۵/۵٪)، به ترتیب در جایگاه‌های بعدی قرار داشتند. نوسانات متعدد و غیرمتعارف در انتشار مقالات مرتبط به حوزه مرمت، امکان هرگونه پیش‌بینی مناسب و نزدیک به یقین را در وضعیت نشر مقاله‌های سال‌های آینده بسیار دشوار می‌کند. با این همه، در صورت ادامه روند کنونی می‌توان به ارتقای جایگاه این مباحث به ویژه مباحث نظری و تألیفی امیدوار بود. لیکن ضعف انتشار مقاله‌ها در حوزه تجربیات مرمتی در ایران، چالش بزرگی است که حل آن بیشتر در گرو نهادهای صلاحیت‌داری همچون پژوهشگاه‌ها و پایگاه‌های مرمتی است که امیدمی‌رود دستاوردهای خود را در قالب مقاله‌های معتبر منتشر کنند.

به جز نشریه‌های اثر و مرمت و پژوهش که به طور اختصاصی مقاله‌هایی را در زمینه مرمت آثار و بناهای تاریخی چاپ کرده‌اند، سایر نشریه‌ها رغبت چندانی به چاپ مقاله‌ها در این حوزه نشان نداده‌اند. البته، فصل‌نامه آبادی که وزارت راه و شهرسازی آن را منتشر می‌کند، مقاله‌های بیشتری را نسبت به سایر نشریه‌ها در این حوزه چاپ کرده‌است. ماهیت دولتی فصل‌نامه‌های اثر و آبادی، نشان‌دهنده عدم تلاش بخش خصوصی در چاپ نشریه‌های حوزه مرمت است.

این امر، افزون بر کمبود مقاله‌های ارسالی در این حوزه، به جریان‌های روز و عامه‌پسند خوانندگان این نشریه‌ها نیز مربوط است که در برابر رشد دانشجویان تحصیلات تکمیلی حوزه مرمت در سال‌های اخیر قرار دارد. از این روی، راه‌اندازی نشریه‌های تخصصی دانشگاهی و یا دولتی در این زمینه حیاتی است. ضمن اینکه، همکاری مشترک پایگاه‌های میراث فرهنگی و پژوهشکده‌های آن در راه‌اندازی نشریه‌های ادواری از راه‌حل‌های پیشنهادی برای اجرای این امر است. با توجه به رشد چشمگیر نشریه‌های الکترونیکی و کاهش نشریه‌های چاپی در جهان، به نظر می‌رسد استفاده از فضای مجازی ضمن کم‌کردن شدید هزینه‌ها، امکان دسترسی همگان را به اطلاعات و تجربه‌های روز مرمتی میسر خواهد کرد.

بنابراین، پیشنهاد این نوشتار درباره راه‌اندازی نشریه‌های اینترنتی در تمامی رده‌ها و سطوح مختلف علمی حوزه مرمت بناها و بافت‌های ارزشمند ایران است. همچنین، پژوهشگران باید در زمینه انتقال مبانی نظری مطرح شده از سوی دیگر پژوهشگران و بیانیه‌های ارائه شده در حوزه مرمت بافت و بناهای تاریخی تلاش کنند و با ترجمه دست‌آوردهای معتبر علمی در این حوزه، آن را در اختیار پژوهشگران داخلی قرار دهند. از این طریق، زمینه

بومی‌سازی اصول و فرآیندهای مرمتی مطرح‌شده نیز فراهم می‌شود. از دیگر سو، پیشنهاد می‌گردد تا پژوهشگران با معرفی استادکاران سنتی مرمت بافت و بنا و نحوه کارکردشان، تجارب عملی آنان را در اختیار کارشناسان قرار دهند تا آنها نیز بتوانند زمینه مناسبی را برای رشد و شکوفایی بناهای واجد ارزش ایران به‌وجود آورند.

منابع

- ارشاد، ف.، قاراخانی، م.، و میرزایی، س. آ. (۱۳۸۴)، تحلیل اسناد داوری مقاله‌های مجله جامعه‌شناسی ایران. جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی، شماره ۴، ۳۳-۲.
- بمانیان، م.، ابافت یگانه، م. و تادری، م. (۱۳۸۷)، ارزیابی کمی و کیفی نشریه هنرهای زیبا دوره دوازده‌ساله، هنرهای زیبا، شماره ۳۳، ۱۴۵-۱۳۵.
- برندی، سزاره (۱۳۸۸)، تئوری مرمت، ترجمه دکتر پیروز حناچی، تهران: دانشگاه تهران.
- چراغی، سوسن (۱۳۸۹)، منشور بین‌المللی گردشگری (توریسم) فرهنگی در مورد مدیریت گردشگری در اماکن دارای اعتبار میراث، بازیابی در ۱۳۹۰/۵/۸، از سایت: <http://www.iranboom.ir/didehban/hoghoghi/817-gardeshgari1999.html>.
- حبیبی، محسن و مقصودی، ملیحه (۱۳۸۶)، مرمت شهری، چاپ سوم، تهران: دانشگاه تهران.
- دیانی، م. ح. و شیردل، ش. (۱۳۷۹)، بررسی و مقایسه چکیده فارسی مقاله‌های مجله‌های علمی - پژوهشی حوزه علوم انسانی با استاندارد ایزو ۲۱۴، فصل‌نامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، شماره ۳۸، ۵۲-۳۷.
- شایسته‌فر، مهناز (۱۳۸۸)، بازسازی یا مرمت، کتاب‌ماه هنر، شماره ۱۲۷: ۴۰.
- ولایی، ن.، کوثریان، م.، نصیری، ا. و موسوی، ف. (۱۳۸۵)، بررسی کمی و کیفی مقالات مجله علمی - پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، شماره ۵۲: ۱۳۹-۱۳۱.

Received:2011/12/26

Accepted:2012/11/26

Statistical Analysis of the Content of Restoration Published Articles in the Iranian Professional- Educational Journals 2001-2011

Farhang Mozaffar* Ferial Ahmadi** Ali Asadpour***

Abstract

Professional-educational journals can provide a suitable context for researchers to increase their scientific and practical knowledge. Thus, analysis of the content and quantity of published papers in these journals can reveal the image of restoration domain to the audiences, publishers and researchers. To achieve the main goals of this research, analytical- statistical method as well as questionnaires have been used. It should be mentioned that nine journals have been chosen among fifteen existing journals in a 10-year period and were categorized into three subgroups (theoretical foundation of restoration, restoration experiences and the introducing of monuments with restoration value in Iran and other countries). The results of the current research indicate that the articles of restoration are few among published articles in Iranian journals (10.03%). Among the three subgroups, theoretical foundation of restoration has more contribution in published papers (56.09%). Restoration experiences in Iran (38.41%) and other countries (5.5%) are at the next ranks. The analysis also shows the growth of original papers relative to the decrease of translated papers. Finally, it should be mentioned that the current research cannot provide a prediction of restoration papers in the professional-educational journals. Of course, the growth of theoretical papers can imply that they will be at the first rank in the future. Establishing e-journals and persuasion of private sector to publish journals are the suggestions of the authors of this article which have been emphasized by the experts of this field, too.

Keywords: educational journals, statistical analysis, restoration, subject content, nature of articles

Associate Professor, Faculty of Architecture, Art University of Isfahan, Iran

Ph.D. Candidate, Faculty of Art and Architecture, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

Ph.D. Candidate, Faculty of Architecture and Urban Planning, Elm va Sanaat University, Tehran, Iran